

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám

Telefon: 42. szám.

Írásokat nem adunk vissza.

Nyitlőárban minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
disztribútkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknel árkedvezmény.

A Kárpátok ünnepe.

A kultuszminiszter rendelete.

— márc. 25.

A kultuszminiszter elrendelte, hogy a Kárpátoknak a most folyó világháborúban beigazolt jelentőségét ismertetve, méltatásuk érdekében az ország összes népoktatási és közép-fokozatu tanintézeténél május hó 1. napján a tanuló ifjuság részére nyilvános ünnepély tartassék.

Mikor a hirt vettük, úgy éreztük, hogy a miniszter hangot adott annak az addig ki nem mondott közkívánatnak, hogy nemzeti történetünk legújabb honmentő eseményeinek szintere minél előbb megfelelő tisztelétünk tárgyává is tétessék.

Nem kételkedünk benne, hogy e kormányrendekezés az egész országban hasonló rokonszenvvel találkozik.

Am nekünk, az egykori hadiszintér lakóinak, e gondolatot kétszeres örömmel kell üdvözlölnünk.

Kétszeres örömmel, mert alkalmat nyújt az itt küzdött magyar honvédek hősiessége és önfeláldozó hazaszeretete iránt érzett mély tisztelétünk és hálánk nagyobb arányu és ünnepélyes kifejezésére és mert alkalmat nyújt arra is, hogy az ország közfigyelmét egyszerre és egy napon a harcok folytán sokat szenvedett népünk felé irányítsa.

Az orosz invázió veszélye a mi falvainkat, városainkat, a mi tűzhegyeinket, értékeinket, vagyonunkat pusztította vagy fenyegette és a mi családjaink tisztaságát, békéjét mooskoltta be, borította fel, vagy veszélyeztette a legközvetlenebbül. Csak természetes, hogy az elszenvedett károk és a nyomokban fakadt nyomor, gyász és bánat legilletékesebb szószólói mi vagyunk s hogy a kárvalottak iránt feleltendő részvét és könyörületesség kiváltásában is a legelső közt kell lennünk.

Mi éreztük legközvetlenebbül a szorongást, mely az orosz hadak közeledésére támadt és mi szemléltük legközvetlenebbül azt a siralmasan szomorú képet, amit az ellenség elől szakadatlan sorokban menekülő emberek sokaság nyomora és kétségbeesett jajongása nyújtott akkor, amikor az ország kapuinak bedőlésével már amugy is minden elveszettnek látszott...

Természetes, hogy e kétségbeesett lelki nyomottságnak leghivatottabb tolmácsai szintén mi lehetünk csupán, mi lehetünk leghivatottabb felpanaszlói a határszéli községeinket ért szomorú pusztulásnak s a folyton közelebből hangzó ágyuszó és csatazaj koncertjében feltámadt kínzó aggodásnak, hogy az általános vész és pusztulás között még megtartható kincseket: családunkat hol és miképen helyezzük biztonságba a közeledő ellenség mohó étvágya elől...

És mi vagyunk a legilletékesebbek arra is, hogy e szomorú képek eltörlői, a felvonult magyar-székely honvédek legendás arányu vitézsége és hősiessége mellett tanúságot tegyünk.

Mi vagyunk a legilletékesebbek annak tanúságtételére, hogy a küzdő felek számaránya nem dönt, hogy a fáradtság, nélkülözés nem lankaszt, hogy a tél fagyja nem dermeszt, ha azt a magyarnak hazájáért kell elszenvednie.

Mi vagyunk tanui annak, hogy ezek a harcokban már elesigázott honvédek a pihent, jól öltözött és tiszteres erejű ellenséget miként takarították le a Kárpátok gerincéről, hogy a hazafias lelkesedés itt miként osztozott pusztító halált azok között, akik hazánk szent földét bitorolni megkísérelték!

Tanui vagyunk, hogy a Kárpátok sziklái nem akadályozták a honmentő magyart, de tanui vagyunk annak az igazságnak is, hogy a Kárpátok gerincei, völgyei és szakadécai gyászos temetőjévé váltak az elbizakodott ellenségnek akkor, amikor azoknak mindeu köve, röge, az érette küzdő honvéd szolgálatába szegődött!

A Kárpátok ünnepében mindezeknek, még pedig a legegyszerűsben, leghűségesebben s egyben a legkomolyabb ünnepélyességgel is kifejezésre kell jutniok ugy, amint az az események legközvetlenebb szemlélőitől és a veszélyt elhárítók iránt érzett hála legközelebbi adózóitól elvárható.

És kifejezésre kell juttatni a hadszintér károsultjainak veszteségeit, gyászát, fájdalmát, amint azt annak nagysága megköveteli.

És tanítsuk meg ifjuságunkat annak a hitnek vallására, hogy a Kárpát béréfala a betolakodó ellenséggel szemben mindenkor erős bástya leendő s arra rálépve minden ellenség országot nem, de csupán temetőt talál.

— márc. 25.

♂ A homonnai képviselőválasztás.

Gróf Andrassy Sándor országgyűlési képviselő, mint azt már megirtuk, Zemplénavármegye homonnai választókerületének képviselőtéről lemondván, Zemplénavármegye központi választmányja a homonnai választókerületben az új képviselőválasztás, mint időközi választás határidejét április hó 3-ikára tűzte ki. A választás vezetése a következő küldöttségek alakították: Választási elnök s egyszerűsmind az I. szavazatszedő küldöttség elnöke: Haraszthy Miklós. A II. szavazatszedő küldöttség elnöke s egyszerűsmind a választási elnök helyettese: Bélafy Bálint. A III. szavazatszedő küldöttség elnöke: Kelemen Kálmán. Szavazatszedő küldöttségi helyettes elnökök: dr. Moskovits Ervin, dr. Mazur Gyula és Harmata Andor. Jegyzők: Fenyő Hugó, Duresinszky Kálmán és Dely Endre.

A homonnai alkotmánypárt vasárnap gyűlést tartott, melyen a párt nagy sajnálattal emlékezett meg gróf Andrassy Sándor lemondásáról. Majd felolvastatott gróf Andrassy Gyula távirata, aki a kerület jelöltjéül herceg Windisch-Graetz Lajos ajánlotta. A párt a jelölést egyhangulag és lelkesedéssel magáévá tette. Windisch-Graetz Lajos hercegnek nincs ellenjelöltje s így egyhangulag meg lesz választva.

A sárospataki főiskola áthelyezése.

Érvek pro és contra.

— márc. 25.

A sárospataki főiskola áthelyezésének kérdése, amelyről legutóbb már részletes cikkben megemlékeztünk, élénken foglalkoztatja ugy Zemplén, mint Borsod közönségét, de általában az egész ország közvéleményét, mert hiszen tudvalevő, hogy a pataki főiskola már fogalomná vált az ország kulturájában.

Érveket sorakoztatnak pro és contra és bizvást megjósolhatjuk, hogy az egyházkerület perdöntő határozatát meg nagy viharok és viták fogják megelőzni.

Mint már a multkoriban említettük, a tanári kar ez ügyben egy nagy memorandumot készített, amelyből most módunkban van az alábbi részleteket a tanári kar álláspontjának megvilágítása végett közölni. Ime:

Ha ma milliókat adnának kezünkbe azzal a kötelezettséggel, hogy állítsuk talpra akadémiánkat, de úgy, hogy az életképes és virágzó, nagyszamu halgtatoság által látogatott, egyetemi színvonalu főiskola legyen; hogy az minden tekintetben megfeleljen a tanügy, a kultúra, a társadalmi és élet követelményeknek: mi, főtiszt. egyházkerületi közgyűlés, nem mernénk vállalni e kötelezettséget itt, ezen a helyen, ahol ma élünk, mert meg vagyunk győződve róla, hogy Sárospatak közegben egyetemi főiskolát fenntartani többé nem lehetséges.

Főtiszt. egyházkerületi közgyűlés! A sárospataki teológiai- és jogakadémia jelen helyzetének és helyzet varható alakulásának komoly merlegelése folytán leszűrdött meggyőződésünk mellett, a fent elősorolt esetek is megnyugtatnak minket a felől, hogy nem járunk valami szokatlan és teves utakon, midőn annak a ma már egyhanguan vallott nevezetünknek adunk kifejezést, hogy akadémiánkat csak úgy lehet fenntartani és igazi hivatást betöltő főiskolai színvonalára emelni, ha azt egy virágzó kulturaváros keretel közé s egy közművelődési intézményekért lelkesedni tudó és áldozni kész művelt és gazdag városi polgárság erkölcsi s anyagi támogatása alá helyezzük.

Főtiszt. egyházkerületi közgyűlés! A tisztánref. egyházkerület adminisztrációs területén egyetlen olyan alkalmas város ma, mely az egyházkerület felkésznevelő intézetének és jogi főiskolájának tartós existenciát és fényes jövőt ké-

pes biztosítani: Miskolc törvényhatósági joggal felruházott város.

Miskolc az utolsó évtizedek alatt, nemcsak azért, mert tartósan püspöki székhely volt, hanem főképen egyházkerületi kormányzati szempontból kedvező központi fekvésénél fogva a tisztánref. egyházkerület centrumává lett. Annak figyelembevételével, hogy a fentebb elősorolt ref. főiskolának az illetékes egyházkerületi központokba történt áthelyezése a gyakorlatban milyen fényesen bevált, már maga ez a központi helyzet is nyomós argumentum gyanánt szól Miskolc városá mellett. Azonban ennél sokkal figyelemreméltóbb körülmény az, hogy Miskolc fejlődése az utolsó évtizedek alatt olyan hatalmas lendületet vett s évről-évre oly gyors léptekkel halad előre, hogy már ma is az ország egyik legvirágzóbb s legrendezettebb vidéki városának mondható. — Minden biztosíték meg van benne arra nézve, hogy kulturális intézményeknek megfelelő helyet biztosítson s minden készség és nemes ambíció ahhoz, hogy a magyar művelődési centrumok sorába lépve, a kulturavárosok ékes koronáját egy főiskola alakjában fejére tegye. Miskolc, mint élénk kereskedelmi emporium, mint állandóan emelkedőben lévő forgalmi gócpont, mint Diósgyőr, Ózd stb. hatalmas vasműveinek forgalmi központja, ma már nagyobb erőfeszítések nélkül is képes és minden alkalmas pillanatban kész arra, hogy a kulturális emelkedésért áldozatokat hozó magyar városokkal felvegye a versenyt. Miskolc városának a városi adminisztráció magas színvonalán álló vezetősége már korábban felvette nagyszabásu kulturaprogrammja, hogy egy technikai főiskola elhelyezésére a kellő időben megteszi a szükséges lépéseket. Egy technikai főiskola felállítását a budapesti műegyetem tuizsufaltsága folytán ma már égető szükség s egy ilyenhez Miskolc, mint Magyarország vasiparának legjelentékenyebb központja, teljes joggal tarthat igényt. Egy ilyen kulturális előhaladásra kész és azért áldozni tudó, művelt és jómódu városi közönség mindenkor a legnagyobb örömmel fogadja akadémiánkat s hajlandó annak a legnagyobb igényeket is kielégítő módo való elhelyezésére, amint az más városokban is szokásos, telket és épületeket biztosítani és fenntartásához és fejlesztéséhez megfelelő módon hozzájárulni.

A sárospataki főiskolához tartozó körből, jól ismert kéztől kaptuk továbbá a következő sorokat:

A folyó évi március idusán a sárospataki akadémia mindkét fakultásának (ugy a theol., mint a jog és államtudományi) tanári kara egyhangulag elhatározta, hogy a reformáció 400 éves évfordulójának méltó módon való emlékeztetésére tetele céljából javasolják a sárospataki akadémianak Miskolcra való áthelyezését. A gondolat ugyan nem új, hiszen már néhány évtizeddel ezelőtt is a főiskola tanarai elítjének a felfogása ez volt (pl. Bailaginak és társainak); s az sem új, hogy épen a reformáció megünneplésének megörökítésére akarják az akadémiát az elmaradt Sárospatakról az egyházkerület életerős centrumába, Miskolcra helyezni, hiszen épen így tettek a németek, amikor a Luther emléke által megszentelt württembergi egyetemet elmaradt az

kis városból a virágzó Halléba helyezték át 1817-ben a reformáció 300. évfordulója alkalmából, — a lényeg azonban az akadémiai fakultásoknak rendkívüli előnyét és fejlődésének minden kétséget kizáró garanciáját jelenti a mostani stagnálással szemben, amelyre jelenleg egyedül a sárospataki környezet kárhóztatja a főiskolát. A tiszáninneni ref. egyházkerület, mely Abauj-Torna-, Borsod-, Gömör-, Ung-, Zemplénmegyéket foglalja magában, területén nem talál még egy olyan virágzó, életerős s egyházi és oktatásügyi szempontból oly rendkívüli előnyös tulajdonságokkal bíró várost, mint Miskolc, amely már régebbi idő óta az egyházkerületi élet valóságos központja. Ha tehát az egyházkerület is elfogadja, — a

mihez szó sem fér különben, — az akadémiai tanári kar s az egyes fakultások egyértelmű és egyhangu határozatát, kétségtelenül méltóképpen ünnepelte meg a reformáció 400. évfordulóját.

Mindezek ellenére nem lehet elvitatni, hogy sok jogosultságuk van azoknak az érveknek is, melyek első sorban a tradíciók alapján a főiskola áthelyezése ellen szólnak. Őszintén megvallva, magunknak is az a belső érzésünk, hogy a főiskolának áthelyezése egy dicső multnak megtagadását jelenti. Mi is és a vármegye egész közönsége nagy érdeklődéssel várja az ügy fejleményeit.

A VILÁGHÁBORÚ.

(A sajtóiroda hiteles távirati jelentései).

Ismét bombázzák Görzöt.

Budapest, márc. 24.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz és délkeleti hadszintér:

A helyzet változatlan.

Olasz hadszintér:

Az ellenség Görz és Rovereto városokat bombázta. Egyéb esemény nem történt.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Az oroszok meddő erőfeszítései.

Berlin, márc. 24.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszintér:

A Champagneban a Somme-Py-Souain-i uton, az Argonneokban, a Maas területén és a Moselig a tüzérségi harcok hevessége részben jelentékenyen fokozódott. Haucourtól keletre a tegnapi sikert kihasználva még néhány árkot megszálltunk, miközben a foglyok száma 32 tisztre és 879 főnyi legénységre emelkedett.

Keleti hadszintér:

Mig nappal az oroszok csak egy erős előretörésre számoltak rá magukat a jakobstadti hídfőnél, Buschoftól keletre, az éj folyamán ismételt támadásokat intéztek ellenünk a Mitau—Jakobstadt-i vasutól északra, valamint rajtaütést kíséreltek meg ellenünk. Dünaburgtól délnyugatra és Vidsytől északra levő harcvonalunk ellen intézett szakadatlan heves rohamokban merítik ki erejüket. Tüzünkben összes támadásaik legkésőbb akadályaink előtt, súlyos embervesztéseik mellett összeomlottak. Tovább délre újabb támadás nem történt.

Balkáni hadszintér:

Gevgheli vidékén, a Vardar mindkét oldalán, a legutóbbi napokban több ízben tüzérségi harc keletkezett, melynek különös jelentősége nem volt. Egy ellenséges repülőrajból, amely a Doiran-tótól nyugatra levő Volovec mögött, a harc folyamán egy repülőjárművet lelőttünk, a mely a tóba zuhant.

A legfőbb hadvezetőség.

Szeretője felbujtására megfojtotta a feleségét

A gálszécsi rémregény. — Egy különös szerződés. — Tizenkét és tizennégy évi fegyházra ítélték a tetteseket.

— márc. 25.

A kassai királyi ítélőtábla felebbviteli tanácsa minden momentumában érdekes zempléni bűnügyet tárgyalt 21-én, melynek szereplői egy gálszécsi gazdag birtokos: Tamás János és ennek szeretője: Mihalesik Jánosné özvegy asszony. Az önmagáról megfellebbezett emberpár kegyetlen bűntettet hajtott végre: az asszony felbujtására Tamás a múlt év október hó 20-án éjjel megfojtotta feleségét, aki alig néhány nappal az eset előtt távozott a sátoralj helyi elmekórházból gyógyultán.

A bestialitásnak és az alacsonyrendűségnek valami hihetetlen részletei tárnak elénk ebből a bűnügyből, amelynek mozgatója és értelmi szerzője az asszony volt, Mihalesik Jánosné, aki minden körülmények között a Tamás János felesége akart lenni és izgatta a tehetetlen, megkábult embert, hogy tegye el láb alól a feleségét. Mihalesikné a gonoszságban odáig ment, hogy egy alkalommal meglátogatta a tébolydában Tamásnéét és egy odavitt szerződést íratott vele alá, miszerint a beteg beleegyezik abba, hogy Tamás őt vegye feleségül, ha Mihalesikné meghal. A gyöngye elméjű asszony ezt a hitelesített iratot aláírásával látta el, természetesen arról fogalma se volt, hogy mit írt alá. A furlagosan készült terv azonban nem sikerült, mivel Tamásné meggyógyult és egészségesen hagyta el a kórházat. Ez a körülmény annyira felbájosította Mihalesiknéét, hogy rábirta a férjet, hogy ölje meg az asszonyt. Ez meg is történt.

A halott feleség.

A múlt év október hó 20-án reggel Tamás János sirva ment végig Gálszécs községen és mindenkinek fájdalmasan panaszkolt, hogy reggelre meghalt a felesége. Az asszonyt mindenki sajnálta és részvételt voltak a férj iránt. Tamás jelentette az esetet a községi halottkémnek, dr. Schwartz Ignác orvosnak, aki megnézte a halottat és azon semmi gyanusát nem talált, úgy, hogy a temetési engedélyt is megadta. A faluban senki sem gondolt bűncselekményre, senki sem merte volna feltételezni az ötvenöt éves Tamásról, hogy felesége életét ennekéivel oltotta ki.

Felfedezik a bűnt.

A halálesetet be kellett jelenteni az anyakönyvvezető előtt is. Amikor Tamás János felesége haláláról jelentést tett, nagyon gyanusan viselkedett, ami felűt az anyakönyvvezetőnek, aki nem hitte el, hogy az asszony természetes halállal mult volna ki. Az anyakönyvvezető közölte gyanuját a hatósággal és másnap — mielőtt a temetési engedélyt kiadták volna — dr. Kende Sándor és dr. Sztréhovszky hatósági orvosok megajtották a boncolást, melynek során beigazolást nyert, hogy Tamás Jánosné erőszakos halállal mult ki: megfojtották.

Letartóztatva.

Tamás Jánost és Mihalesik Jánosnéét letartóztatták. A vizsgálat során Tamás beismerte, hogy őt Mihalesikné bujtogatta fel a tett elkövetésére és ő az asszony folytonos unszolására fojtotta meg feleségét néhány napra, amikor felesége kijött a kórházból. Mihalesikné szintén beismerte a terhére rótt bűncselekményt és bevallotta, hogy többször unszolta Tamást a gyilkosságra. Beigazolást nyert az is, miszerint a felbujtó a gyilkosságot megelőzőleg, mikor Tamásné még a tébolydában volt, nála járt és egy kölcsönös megállapodáson

nyugvó, ügyvéd által szerkesztett szerződést íratott vele alá, amelynek jogalapja és célja a legfelsőbb együttes Tamás és Mihalesikné között és amelynek értelmében leszerződött, hogy Tamás feleségül veszi Mihalesiknéét, ha Tamásné meghal.

Akadnak tanuk, akik azt vallották, hogy Mihalesikné ilyen kijelentéseket tett:

— Miért nem szabadul meg már kend, Tamás attól az asszonytól. Tegye el láb alul... Erti má'...

A vád.

A királyi ügyészség gyilkosság miatt emelt vádat a tettesek ellen, azonban úgy a törvényszék, mint a tábla szándékos emberölés büntetében mondotta ki júnosnek Tamás Jánost és Mihalesik Jánosnéét. Az ügy rendes időben esküdtzék elé tartozna, de tekintettel a háboru okozta viszonyokra, hogy esküdtzékét alakítása helyenkint mellőzve van, így a rendes szakbíróóság ítélkezett. A sátoralj helyi törvényszék Tamás Jánost tizenkét évi, Mihalesik Jánosnéét pedig tizennégy évi fegyházra ítélte. Az elítéltek felebbezték, így került az ügy a kassai királyi ítélőtábla felebbviteli tanácsa elé, ahol az egyik vádlottat dr. Mutnyánszky Vladimir kassai ügyvéd képviselte. A tábla a törvényszék ítéletét helybenhagyta. Az ügyész és a vádlottak felebbezést jelentettek be.

— Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Könyvtár a fronton.

Uj nagy akció indul, hogy katonáinkat hasznos olvasnivalókkal lássák el.

— márc. 25.

Könyvet a harctérre! Ezzel a jelzővel egy régen nélkülözött, nagyszerű akció indult meg: az Országos Hadsegélyző Bizottság és a Vörös Kereszt Egylet vállalkozott arra a hazafias és a szó legnemesebb értelmében kulturális mozgalomra, hogy olvasmányokkal lássák el a fronton küzdő hőseinket. Minél tovább tart a háboru, annál sürűbben hangzik a magyar katona kérés szava, hogy küldjünk neki könyveket a harctérre. Az olvasás a legjobb eszköz arra, hogy összekötöttet teremtsen a messza idegenben táborozó katona és hazája között. Bebizonyosodott, hogy az olvasás feltűnően jó hatással van a csapatok szellemére, mert megővja a katonát a fásultságtól és fokozza lelki erejét. A most megindult akció rendszeresen el fogja látni könyvekkel és olvasmányokkal katonáinkat, rendszeresen, minthogy a magyar csapatok eddig csak szórványosan tudtak olvasmányhoz jutni.

Hogy ez az akció hivatásának kötelezetesen meg fog felelni, az kétségtelen, hiszen a magyar irodalomnak egyik legnagyobb büszkesége, Herceg Ferenc áll az akció élén. Az ő akaratára érvényesül s az ő személyes irányítása mellett folytatják azt a nagy szabású és sok gondot igénylő munkát, amelyről eddig kevesen tudták, hogy ez a szerényen és lármá nélkül indított akció mennyire jelentősége

jes és nemzet harcaiban

Ha Ott Ma társügyi galom hirlapir torátusá nak kö tul a m zonyos szonyba gyar ré tását fo esiek le más né akció a mást s és horv akcióna nyelvü majd re a szüks

A akciót nagyob hadiszá nok ren fogadta lent kü támogat Hadsege részt Eg fejleszté nös gon térre ke ben kifó És ezér meretter napilapó tatni vi

A torátusá cege vá hogy r anyagga állit tel. ciónak b András pokban illetékes vonatko mi fogja bosnyák küzdő m is, akik sukát, h való közönség tatni, h emberba egyaránt cél oly ellátni a gát, a m berföloít az itthon

a bodr

Ami rogközi v előnyös v csak a m nélkül, h kezünk Éa e dom, hog vágyon a belhelyek tunk, mi sűtésben tozott s d szülvén, kiszáradta a falu lak felszabadu erejét, azt s évtizede hogy a ha helyettük témények

Mint g mal sok id amikor ő részére kis

jes és mennyire belekapcsolódik a nemzet egész kulturális életébe, jelen harcainkba és jövő fejlődésünkbe.

Hasonló akció indult Bécsben is. Ott Marchet volt vallás- és közoktatásiügyi miniszter az irányítója a mozgalomnak. Az osztrák fővárosban a hírlapírók egyesülete az egyetem rektorátusával közösen intézi a katonák könyveivel való ellátását. Ezen túl a magyar és az osztrák akció bizonyos tekintetben kálcsonösségi viszonyba lép. Mi a küzdő csapatok magyar részének könyvekkel való ellátását fogjuk végrehajtani, míg a bécsiek leginkább az osztrákokat és a más nemzetiségűeket vállalták. A két akció azonban ki fogja segíteni egymást s ha szükség lesz rá, mi magyar és horvát könyveket adunk a bécsi akciónak, viszont ők német és más nyelvű olvasmányokat bocsátanak majd rendelkezésünkre, szóval, amint a szükséglet azt diktálni fogja.

A „Könyvet a harctérre!” című akció minden illetékes tényező a legnagyobb megértéssel fogadta. A sajtóhadiszállás parancsnoka, Hoen tábornok rendkívüli szeretettelossággal fogadta a magyar akció nála megjelent küldöttét és a legmesszebbmenő támogatását ígérte meg. Az Országos Hadsegélyző-Bizottság és a Vörös Kereszt Egylet nagyarányúvá fogja kifejleszteni ezt a mozgalmat és különös gonddal vigyáz arra, hogy a harctérre kerülő könyvek minden tekintetben kifogástalan tartalmuak legyenek. És ezért tulnyomóan szépirodalmi ismeretterjesztő és gazdasági könyveket, napilapokat és folyóiratokat fog eljuttatni vitéz katonáink közé.

A magyar akció, melynek protektorátusát a királyi ház egyik főhercege vállalja el, feladatául tűzte ki, hogy rendszeres és folyton változó anyaggal ellátott tábori könyvtárakat állít fel. Ennek az intézményszerű akciónak bevezetése érdekében dr. Forray András főhadnagy a legközelebbi napokban a harctérre indul, hogy ott az illetékes körökkel a kérdést minden vonatkozással letárgyalja. Ugyancsak mi fogjuk ellátni olvasmányokkal a bosnyák katonákat és a hadseregben küzdő mohamedán vallású katonákat is, akik már kifejezték azt az óhaját, hogy ők is kapjanak olvasni való könyveket és iratokat. A magyar közönséget bizonyára nem kell biztatni, hogy támogassa ezt a hazafias, emberbaráti és kulturális szempontból egyaránt fontos mozgalmat, hiszen a cél oly nemes: jó könyvekkel akarják ellátni az ország hadban álló ifjúságát, a magyarság virágát, amely emberföltöti áldozatkészséggel védelmezi az itthonlevők életét és vagyonát.

Néhány szó

a bodrogközi Tiszaszabályozó Társulat ügyeiről.

— márc. 25.

Amiket eddig olvastunk a bodrogközi vizekről és zsilip elzárások előnyös vagy káros hatásáról, azt mind csak a mai állapotok váltották ki, a nélkül, hogy a multakra visszaemlékeztünk volna.

En emlékszem a multakra is. Tudom, hogy ez előtt 30 évvel Nagyroványon a község keleti oldalán levő belhelyek kertalján békányát gázoltunk, minden ház udvarán forró nap-sütésben egy-két maláriás gyerek elszórt, s didergett. A csatornák elkészülvén, a moerasas területek lassan kiszáradtak, a malária szörványos lett, a falu lakossága felismerve a víz alól felszabadult területek nagy termelő erejét, azt megmunkálta, üzembe vette s évtizedek után odajutottak vele, hogy a hatalmas nádasok eltűntek s helyettük szép buzatáblák s más vetemények ékesítették a határt.

Mint gyerek, megboldogult atyámmal sok időt töltöttem a csatornán, amikor ő a Tiszaszabályozó társulat részére kisajátított területek felméré-

sére kapott megbízást. Gyermekésszel figyelve a dolgokat, egy ebédnél, melyet az akkor még Korongnak nevezett mai Béla-tanyán Szabó András uradalmi ispánál töltöttünk el, olyanféle kijelentéseket lestem el, hogy az új csatornák elkészítése a mai állapotokat nagyban megjavítja, de egy fontos tényezővel, az időjárással ezután is számolni kell, mert sok csapadékos időjárás esetén, a csapadéknak megint csak itt kell elterülni, lévén ez a terület a Bodrogköz legmélyében fekvő területe. Órg, tapasztalt emberek beszélgetéséből jegyeztem ezt meg, akik elég természettudományi ismerettel bírtak, mert, amint bekövetkezett, jól jósoltak. A Tiszaszabályozó társulat munkáiból megfigyelhetőleg arra a célra alakult, hogy a hasznavehetetlen területeket használhatókká tegye. A Bodrog és Tisza, újabban a Latorca minden évi kiöntésétől a Bodrogközét megmentse. En látom, hogy ez a cél el is érte. Ha nem lesz ilyen abnormalisan sok a csapadék, a használhatatlanná lett földek újra használhatók lesznek, sőt tovább megyek, fogjuk várni a már évekkal ezelőtt is várt réttöntözést.

A csapadékos időjárás tapasztalatai azonban más irányt szabnak a társulat elé. Azt elismerjük, hogy a régi ingoványon zombékos területen már búzát termeltek anélkül, hogy panaszokdunk volna érte, azt is elismerjük, hogy az ingoványok megvásárlói, értékesítői 200—300% nyereséggel adtak túl a szabályozás folytán dus termőföldekké varázstól nádasokon, anélkül, hogy az új tulajdonos most kártérítést kérne, de a csapadékos időjárás, ha nem is olyan időre, mint régen, ismét teremtett ideiglenes ingoványokat. A jövőben tehát van kívánni valónk, hozzá kell készülnie a társulatnak a máskor is előáltható nagyon sok csapadék gyors elszállíthatásához. Olvastam, hogy egy kis zsilipkinyitás okozza ezt, vagy azt a vizet. Ezt elhiszem, hogy így van, de ezen egy ilyen hosszán futó csatorna rendszerénél nem is lehet másként segíteni.

Tanácsot sem adok, mert az első csapadékos év megteremtette a ricsói beágazásával és a szerzett tapasztalatok fogják ezt helyesen mutatni, hol kell még ilyen beágazással a főcsatorna szállítóképességét gyorsabbá tenni.

Kottán György.

HIREK.

— Eltemették báró Harkányi János hős fiát. A háboru rettenetes áldozatokat követel a nemzet minden hű fiától; gazdától és szegénytől, hatalmastól és gyámoltalantól egyaránt. Végtelenül súlyos csapás érte, mint azt már mult számunkban jelentettük, báró Harkányi Jánost is, kereskedelemügyi miniszterünket, vármegyénk arisztokráciájának nagy népszerű általános szeretett tagját. Nagy reményekre jogosító fia, István báró az orosz harctéren a becsület mezején elesett.

A hős halott hűt tetemét mélyen sujtott szülei hazahozták és csütörtökön temették el a zempléni, taktaharkányi ős családi sírboltban. A temetés a család kívánságára néma gyászsal, minden pompa mellőzésével és kizárólag csak a családtagok részvételével folyt le. Megjelent azonban a temetésen báró Hazai Samu honvédelmi miniszter, hogy mintegy az állam és a nemzet nevében rójjja le a kegyelet adóját és a hála könnyét azért a nagy áldozatért, melyet a kereskedelemügyi miniszter a hazáért hozott.

Zemplénmegye egész közönsége,

könnyes részvétellel osztozik Harkányi báró bánatában, akit a szerencsétlenség és a fájdalom még közelebb hozott hozzánk s még szorosabban fűzött össze velünk annak a friss sirhalomnak a révén, melyet a zempléni földben csütörtökön hantoltak.

— Marton Elek lett h. főjegyző, az ügyészi állást nem töltötték be. Ezzel az eredménnyel végződött a városi képviselőtestület csütörtöki délutáni helyettesítő közgyűlése, melynek napirendjére a főjegyzői és a t. ügyészi állásnak helyettesítés útján való betöltése volt kitűzve. Az első kérdést minden különösebb izgalom nélkül intézték el, amennyiben az egyedüli pályázó Marton Elek adófőjegyző volt, ki egyébként már rég helyettesíti ténylegesen a főjegyzőt. A közgyűlés most öt egyhangulag behelyettesítette s tőle az esküt dr. Orbán Kálmán h. polgármester azonnal ki is vette. Ellenben meglepetéssel végződött az ügyészi állás betöltésének ügye, amennyiben Schiller Kálmán indítványt tett, hogy ezt az ügyet vegyék le a napirendről s az ügyészi teendőket ezután is úgy lássák el, — a végleges betöltésig, — mint dr. Nagy Arthur bevonulása óta. Ezt az indítványt dr. Székely Albert pártoló és dr. Grosz Dezső ellenző hozzászólásai után a közgyűlés nagy többséggel elfogadta.

— Halálozás. Mély részvétellel közöljük a lesújtó gyászhirot, hogy Szécsi Gézá né szül. Hell Sarolta, sáros-pataki gyógyszerész neje, ifju életének 38-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A korán elköltözött halottat folyó hó 23-án nagy részvét mellett a sátoraljaújhegyi izr. temetőben helyezték örök nyugalomra. A váratlan halálást a szerető férjen kívül a Hell és Zinner családot is gyászba borította.

— A Vörös Kereszt Egylet tokaji fiókja e hó 19-én, vasárnap választotta meg tisztikarát. Az egyhangú választás eredménye a következő: Elnök: Székely Károly ügyvéd, pártelnök: özv. dr. Kröezer Lászlóné, alelnök: Lengyel Mihály polgári iskolai igazgató, társalelnök: Füzesséry Ödön, titkár: Szily József ref. tanító, jegyző: dr. Vértés Gábor ügyvéd, a Tokaji Újság szerkesztője, gondnok: Dienes Gyula, pénztáros: Kröezer Sárika, egyleti orvos: dr. Goldstein Kálmán közönségi orvos. A megválasztott tisztikar igen szerencsésen állított össze és bizonyára nem fog lankadni ez a lelkesedés, amelylyel sok-sok nemes feladat megoldását tűzték ki már a megalakulás pillanatában, — különösen most e nehéz időkben.

— A homonnai közigazgatási tisztviselők bizottsága. Tíznapos tárgyalás után szerdán a késő esti órákban fejezte be a kassai törvényszék Malonyay Tamás homonnai főszolgabíró és társai bünyűjét. A vádirat szerint Eszszakmagyarországon szélteben-hosszban beszélték, hogy Malonyay Tamás és dr. Görgey László tiszteletbeli főszolgabíró a katonaságnak szállított marhákon százezreket kerestek. Általában azonban azt beszélték, hogy a főszolgabírák nagyon sokat keresnek és a közönség fantáziájában élő millió nyereségek híre eljutott Budapestre is, ahol a kormány körében érthető feltűnést keltett az ügy. Sürögős utasításokkal Kassára küldték Gyureczky trencsényi királyi ügyészt, hogy indítsa meg ezekben a dolgokban a nyomozást. Malonyay Tamást és dr. Görgey Lászlót felfüggesztették állásuktól és tizenöt hónapra kersztül a legnagyobb energiával folyt ebben az ügyben a vizsgálat. Ugyanebben az ügyben állott vád alatt néhány jegyző is, akik közül kettőt, Steiner körjegyzőt és Berkovics segédjegyzőt a törvényszék már régebben jogerősen elítélt, míg Horvát Armin homonnai körjegyzőt ellen ennek a tárgyalásnak a folyamán ejtette el az ügyész a vádat. A tárgyalást Müns-

ter Aurél kassai királyi törvényszéki elnök vezette. Malonyay Tamást Polónyi Dezső országgyűlési képviselő, Görgey Lászlót dr. Fried Lajos, Grün Bernátot és Horvát Armin pedig Kelemen Samu országgyűlési képviselők védték. A vád Malonyay Tamással szemben hivatali kötelességének megszegése volt. Ezenkívül megvádolta a királyi ügyész azzal is, hogy a katonai kincstár által kifizetett összegeket hosszabb ideig magánál tartotta, azokkal úgy rendelkezett, mintha az övéi volnának s nem a népek, hanem azoknak a kereskedőknek fizette ki őket, akikkel társas viszonyban volt, a földművesek pedig csak hosszabb idő múlva, nagy sürgetések után tudtak pénzükhöz jutni. Hasonlóképpen a hivatali kötelesség megszegésével vádolta az ügyész dr. Görgey László főszolgabíró is, azzal a hozzáadással, hogy a kifizetések körül is visszaéléseket követett el és az összegekből jogtalanul percenteket vont le. Grün Bernát ellen hivatali kötelességek megszegésére vád felbújtás volt a vád. Malonyay és Görgey azzal védekeztek, hogy üzleteiket nem mint tisztviselők, hanem mint magánemberek kötötték, teljes nyíltsággal, fölöttes hatóságuknak tudtával és beleegyezésével. Hivatali kötelességeiket soha meg nem szegték, sőt Malonyay a katonaságnak t. t. szolgálataiért a hadvezetés részéről elismerésben is részesült. A késedelmes kifizetéseket a rossz közlekedési viszonyokkal okolta meg és azt állította, hogy a marhakereskedők azért jutottak hamarabb pénzükhöz, mert Homonnán, a központban tartózkodtak. Egyébként a katonaság maga is csak részletekben fizetett és nem egyszerre. Hasonló módon védekezett a többi vádlott is. Az utolsó tanúkihallgatások hétfőn délután értek véget. Azután a vád- és védőbeszédet következtek, szerdán este pedig befejezték a bizonyítási eljárást, úgy, hogy csütörtökön délután öt órakor hirdették ki az ítéletet, amely szerint mindhárom vádlott teljesen fel lett mentve, mivel a legesekélyebb terhelő bizonyíték sem merült fel ellenük.

— Megalakult a Vörös Kereszt Egylet szerenaci fiókja is. Mint Szerencséről jelentik, ott is nagyon szépen sikerült a Vörös Kereszt Egylet fiókjának megalakítása. Már eddig beiratkoztak tagokul 350 en. A fiók-egylet elnökévé az alakuló gyűlésen Gortvay Aladár főszolgabíró, társelnökévé báró Maillot Nándort választották meg, akiknek ismert agitátora már önmagában véve is garanciája a fiók eredményes működésének.

— A hadiárvákért. A hadiárvák javára újabban Kiss András tolecsvai esperes-lelkész küldött hozzánk 5 koronát. Ezzel az összeggel együtt a hadiárvák javára eszközölt újabb gyűjtésünk 79 koronát tesz ki.

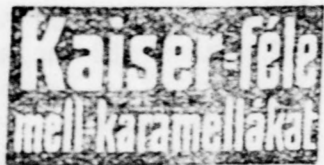
— A városi moziban szombaton, f. hó 25-én és vasárnap, 26-án rendkívül változatos műsor lesz. Szombaton két gyönyörű Nordisk-dráma kerül bemutatásra. „A szegény” c. 3 felvonásos társadalmi dráma a legkiválóbb dán művészek előadásában és „Az üstökös” c. 3 felvonásos dráma, a főszerepben a közkedvelt dán művésznővel: Ellen Aggerholmmal. Ezeken kívül nagyszerű humoros és egy természetes felvétel lesz. — Vasárnap színre kerül a fővárosi moziban óriási sikert aratott erkölcsdráma; „A modell kálváriája”, a főszerepben a nálunk már előnyösen ismert gyönyörű művésznővel Emillia Sannonnal. Ugy szombaton, mint vasárnap két-két előadás lesz. — Mindkét napi műsort ajánljuk a közönség figyelmébe.

— Szeretettadományokat a front-ra szállít a Hadsegélyző Hivatal átvételi külföldi levele, IV., Váci-utca 38. szám.

Főszerkesztő és lapfőigazgató: Ehlert Gyula
Felolós szerkesztő: Teleky Sándor.

Orvosok

ajánlása szerint legjobb
köhögés elleni szer a

használják a „3 Fenyő”-vel.
Millió ember használja

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás
hurut, köszvény és szá-
márköhögés, valamint óvó-
szer meghűlés ellen, ennélfogva szívesen látott gyógyszer minden **harcosnak**.

6100 közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány orvosok és privát egyénektől tanúsítja a biztos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f.
Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Kardos Zsigmond, Ehlert Gyula, Kádár Gyula és Kincsesy Péter gyógyszer-tárakban s Hrabéczy Kálmán drogériájában, Sátoraljaujhelyben, — Kronovits Miksa gyógyszer-tárában Nagymihály, Fábán Arnold gyógyszer-tárában Homonna, Hazay Géza gyógyszer-tárában Töketerebes.

Eladó ház.

Kazinczy-utcai 64. számú házam eladó. Ara 75.000 korona. Kedvező fizetési feltételek. Ha az összeg egyszerre fizettetné ki, alku nincs kizárva. Évi tiszta jövedelme 4200 korona. A kert teleknek is alkalmas. Aki vevőt hoz, 1000 koronát kap.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

CSAPÓ LAJOS
Nagyvárad, Lukács György-utca 22.

A

ROVÁS

című rovatot **olvassa el naponként** a Budapesten megjelenő

AZ UJSÁG

politikai napilapban. A háborús helyzet kimerítő és szakszerű magyarázata. Bő hirrovat, tájékoztató és minden tudnivalót felölelő közgazdasági rész.

Egyes példány ára 12 fillér.

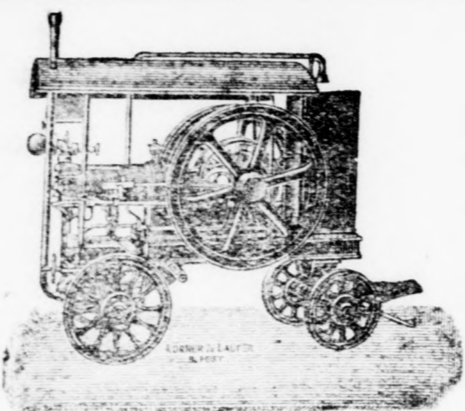
Kapható minden ujságárusítónál.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 32 korona
Félévre . . . 16 "
Negyedévre . . . 8 "
Egy hónapra . . . 2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-u. 54.

**SÁTORALJAUJHELYI MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
ROTH BÉLA SÁTORALJAUJHELY.**

Mindenféle mezőgazd. s egyéb gépjavitási munkákat vállal szakszerűen, pontosan és gyorsan elvégezni.

Összes malmi gépek, benzín-motorok, gőzgépek, cséplő-gépek üzemképes állapotban raktáron.

Összes **közlőművek** és mindenféle **géprészek** a legnagyobb választékban. — Uj öntvények rendelés szerinti elkészítése. — Hengerrovátkolások **gondosan és gyorsan végeztenek.**

Ásztalos műhely. — Rézöntőde. — Autogénhegesztés.

Sürgőnyozlm:

Roth Béla, Sátoraljaujhely.

Telefon: 57. szám.

A munkáltatási időnyre ajánlunk **elsőrendű pestvárosi fehér tábla- és kintű vidéki perzselt**

munkásszalonnát,

valamint pestvárosi

disznósirt

legmorsékeltebb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készségesen szolgálunk

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

disznósirt- és szalonnagykereskedők, **Budapest, IX., Hentes-utca 17.**
Sürgőnyeim: „Veiszefett, Budapest.” Interurban távbeszélő „József” 14-50.

Vérszegénység, sápkór, idegesség és gyomor bajok ellen legkiválóbb gyógyszer a

Tokaji china vasbor

mely valódi tokaji borból készül. Felnőttek és gyermekeknek egyaránt, mint kiválóan tápláló, erősítő, az emésztést elősegítő szer a legjobban ajánlható.

==== Egy üveg ára 3 korona. ====

Kapható:

a „Szt.-Antal” gyógyszer-tárban

Sátoraljaujhely, Széchényi-tér.

CZIMBALOM-RAKTÁR.

SCHUNDA-féle szab. hirneves

== **CZIMBALMOK** ==

állandó bizományi raktára

Sátoraljaujhely, Erzsébet királyné-utca 18. sz. alatt.

== Igen kedvező részletfizetési módzatok. ==

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekezünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **1 koronáért** minden gyógyszer-tárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Petrik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálata szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteggyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötőzseknel (sebekre és daganatokra) kéz és arczmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM SZAPPAN

finom gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. — Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépíti, megpuhítja és illatosossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni.
Ára **1 K. 60 fillér.**

Fodormenta-Lysoform

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint a toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Nehány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvegje 1 K. 60 f.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszer-tárban, drogériában. Kivánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az **Egészség és fertőtlenítés** című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Újpesten.